

**POLITECHNIKA
RZESZOWSKA**
im. IGNACEGO ŁUKASIEWICZA

Katedra Fizyki i Inżynierii Medycznej
Wydział Matematyki i Fizyki Stosowanej

LABORATORIUM FIZYKI OŚRODKÓW CIĄGŁYCH

**Badanie sprawności
i charakterystyk modułu Peltiera.**

A.1 Układ pomiarowy

Wykaz aparatury użytej do przeprowadzenia pomiaru:

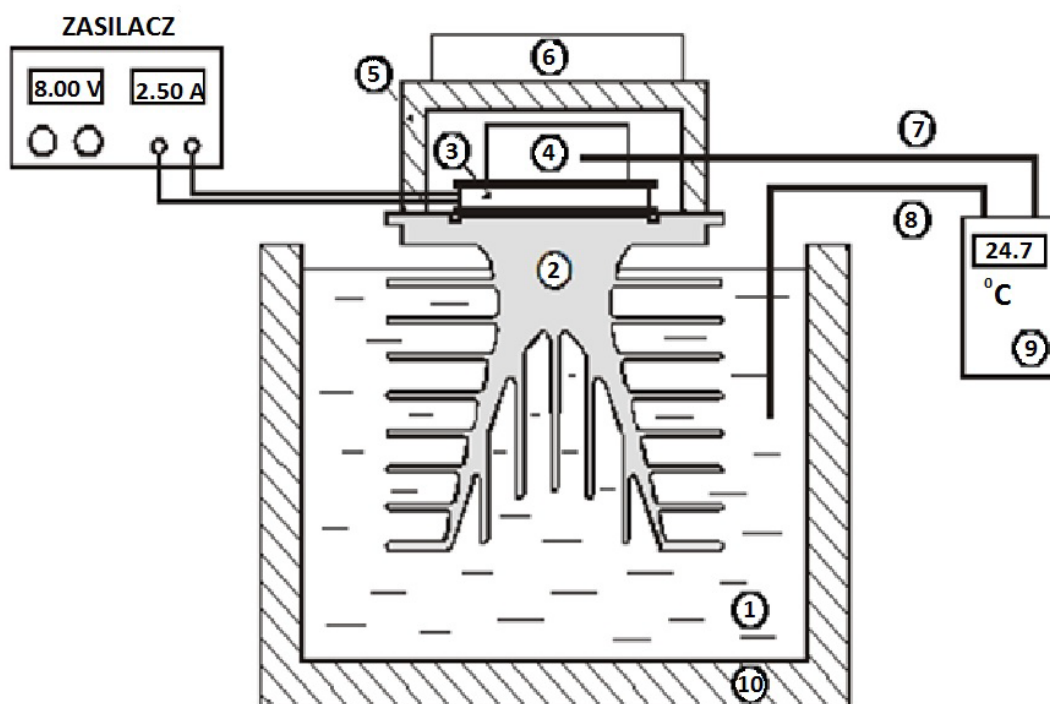
- moduł Peltiera,
- miernik temperatury TM1300K,
- zasilacz DF1730 SL 10A,
- naczynie pomiarowe 2l – plastikowe,
- 2x przewód krótki,
- radiator .

Rys. A.1 Układ pomiarowy do badania sprawności i charakterystyk modułu Peltiera. Zdjęcie własne.

Oznaczenia w schemacie układu pomiarowego:

- 1 – naczynie z wodą,
- 2 – radiator,
- 3 – ogniwo Peltiera,
- 4 – badana próbka,
- 5 – izolacja cieplna,
- 6 – element dociskający,
- 7 – termopara umieszczona na badanej próbce,
- 8 – termopara umieszczona w naczyniu z wodą,
- 9 – termometr,
- 10 – izolacja termiczna.

Rys. A.2 Schemat układu pomiarowego do badania sprawności i charakterystyk modułu Peltiera.

A.2 Metodologia pomiarów

- Do wnętrza plastikowego naczynia wlać 0,5l wody o temperaturze pokojowej, a następnie w naczyniu z wodą umieścić radiator.
- Na radiatorze za pomocą pasty termoprzewodzącej umieścić ogniwo Peltiera (smarując obie strony modułu Peltiera).
- Na ogniwie Peltiera umieścić blok wykonany z aluminium izolując go styropianem.
- Przy użyciu krótkich przewodów tzw. „bananów” połączyć zasilacz z ogniwem Peltiera.
- Czujniki termometru umieścić kolejno: jeden na aluminiowym bloku, drugi zanurzyć w naczyniu z wodą.
- Termometr oraz zasilacz podłączyć do zasilania.
- Na zasilaczu ustawić natężenie prądu 4,5 A.
- Przeprowadzać doświadczenie notując pomiary temperatury aluminiowego bloku co 1°C , do $T_k = 50^{\circ}\text{C}$.
- W analogiczny sposób przeprowadzić pomiary dla bloku wykonanego ze stali oraz miedzi.

A.3 Tabele pomiarowe

- Aluminium

$$m = \dots\dots\dots \text{ kg}$$

$$c_w = 900 \frac{\text{J}}{\text{K}\cdot\text{kg}}$$

Tabela A.1 Tabela pomiarowa dla aluminium

l.p	I [A]	U[V]	Tgrz (temp. aluminium)	Tchl (temp.wody)	t [s]
1	4,5				
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

- Stal

$$m = \dots\dots\dots \text{ kg}$$

$$c_w = 460 \frac{\text{J}}{\text{K}\cdot\text{kg}}$$

Tabela A.2 Tabela pomiarowa dla stali

l.p	I [A]	U[V]	Tgrz (temp. stali)	Tchl (temp.wody)	t [s]
1	4,5				
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

- Miedź

$$m = \dots\dots\dots \text{ kg}$$

$$c_w = 385 \frac{\text{J}}{\text{K}\cdot\text{kg}}$$

Tabela A.3 Tabela pomiarowa dla miedzi

l.p	I [A]	U[V]	T _{grz} (temp. miedzi)	T _{chl} (temp.wody)	t [s]
1	4,5				
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

A.4 Obliczenia

Na podstawie przeprowadzanych pomiarów obliczyć kolejno dla aluminium, stali i miedzi:

- Moc przepływającego prądu

$$P = U \cdot I \tag{A.1}$$

gdzie:

U- napięcie prądu,

I- natężenie prądu.

- Ilość energii pochłoniętej przez metal

$$Q = m \cdot c_w (T_k - T_p) \tag{A.2}$$

gdzie:

m – masa metalu,

c_w – ciepło właściwe badanego metalu,

T_k- temperatura końcowa,

T_p- temperatura początkowa.

- Energię wydzieloną w czasie t_k

$$W = P \cdot t_k \quad (\text{A.3})$$

gdzie:

P – moc,

t_k - czas pracy ogniwa Peltiera.

- Współczynnik wydajności energetycznej:

$$k_w = \frac{Q}{W} \quad (\text{A.4})$$

gdzie:

Q - ilość energii pochłoniętej przez podgrzewany materiał,

W – energia wytworzona w czasie t_k .

- Błąd pomiaru współczynnika k_w :

$$\Delta k_w = k_w \cdot \left(\left| \frac{\Delta m_l}{m_l} \right| + \left| \frac{\Delta(T_k - T_p)}{(T_k - T_p)} \right| + \left| \frac{\Delta t}{t} \right| \right) \quad (\text{A.5})$$

gdzie:

m_l – masa aluminium/ stali/ miedzi,

T_k – temperatura końcowa,

T_p – temperatura początkowa,

t – czas.

- Uzyskane wyniki wpisać do poniższej tabeli w odpowiednie miejsca:

- Aluminium

Tabela A.4 Tabela obliczeniowa dla aluminium

l.p	T[°C]	P[W]	Q [J]	W [J]	k_w	Δk_w
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

- Stal

Tabela A.5 Tabela obliczeniowa dla stali

l.p	T[°C]	P[W]	Q [J]	W [J]	k _w	Δk _w
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

- Miedź

Tabela A.6 Tabela obliczeniowa dla miedzi

l.p	T[°C]	P[W]	Q [J]	W [J]	k _w	Δk _w
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

- Na podstawie przeprowadzonych pomiarów i wykonanych obliczeń dla wszystkich użytych w ćwiczeniu materiałów narysować wykresy przedstawiające następujące zależności:
  - wykres zależności temperatury grzania od czasu $T_{grz}(t)$,
  - wykres zależności temperatury próbki od energii pochłoniętej $T_{grz}(Q)$,
  - wykres zależności temperatury próbki od energii wydzielonej $T_{grz}(W)$,
  - wykres zależności współczynnika wydajności energetycznej od temperatury próbki podczas grzania z uwzględnionymi błędami pomiarowymi $k_w(T_{grz})$.

A.5 Wnioski

Opisać nasuwające się wnioski po wykonaniu ćwiczenia, przeprowadzeniu obliczeń oraz narysowaniu wykresów. Wymienić czynniki wpływające na powstałe błędy pomiarowe.